

Dosarul nr. 2ra-1344/18

Prima instanță: Judecătoria Fălești (I. Ghizdari)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (A. Albu, A. Toderaș și E. Bejenaru)

ÎNCHEIERE

18 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Nicolae Craiu
Iuliana Oprea

examinînd admisibilitatea recursului declarat de către Tambur Andrei,
reprezentat de avocatul Paciurca Iulian,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de
Ciumacenco Artiom împotriva lui Tambur Andrei cu privire la încasarea datoriei
dobînzii de întîrziere și cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 12 decembrie 2017, prin care a fost
admis apelul declarat de Ciumacenco Artiom, casată hotărîrea Judecătoria Fălești
din 15 decembrie 2016, fiind emisă o nouă hotărîre,

c o n s t a t ă:

La 8 octombrie 2014, Ciumacenco Artiom a depus cerere de chemare în
judecată împotriva lui Tambur Andrei cu privire la încasarea datoriei și
cheltuielilor de judecată,

În motivarea pretențiilor reclamantului a invocat că la începutul lunii
septembrie 2012, prin abuz de încredere și înșelăciune, Tambur Andrei i-a propus
inițierea unei afacerii prin deschiderea conturilor valutare în Compania „Teletrade”
DJ, convingîndu-l să depună pe conturile companiei 10000 dolari SUA.

S-a mai precizat că Tambur Andrei i-a solicitat lui Ciumacenco Artiom să-i
transmită cheia și parola de la contul nou deschis pentru gestionarea și folosirea
banilor ca împrumut sub procente, iar ca recompensă va încasa lunar cîte 500
dolari SUA.

Ciumacenco Artiom a specificat că a fost de acord cu propunerea pîrîtului și
suma de 10000 dolari SUA, i-a transmis reprezentantului filialei băncii situată în
magazinul „Basm” et. 2, „Accent Tehno”, care i-a depus pe contul său, pentru a fi
transferate pe contul companiei „Teletrade” DJ.

Reclamantul a punctat că accesînd site-ul a văzut că pe cont sunt 10000 dolari
SUA. Din acel moment, avînd acces liber, Andrei Tambur a transferat banii de
cîteva ori diferitor persoane. Peste un timp a văzut că au rămas numai 2000 dolari
SUA, iar ultimile operațiuni nu au adus niciun venit.

A invocat reclamantul că la 26 - 27 decembrie 2012, a observat că pe cont nu
sunt nici banii și nici procentele, realizînd că a fost înșelat. Ulterior, s-a întîlnit cu
Tambur Andrei și l-a întrebat unde sunt banii, iar el i-a răspuns că operațiunile
bancare au fost în pierdere și afacerea de 10000 dolari nu a adus niciun procent,

însă recunoaște că a folosit 6600 dolari SUA, și s-a obligat să-i restituie.

Întru confirmarea restituirii banilor, Tambur Andrei a propus să întocmească recipisă, prin care va asigura restituirea sumei de 6600 dolari SUA.

Astfel, la 3 martie 2013 Tambur Andrei a întocmit o recipisă, prin care s-a obligat să restituie împrumutul în sumă de 6600 dolari SUA pînă la finele anului 2013, recipisa respectivă fiind întocmită în prezența a doi martori.

Ciumacenco Artiom a menționat că la 29 martie 2012 s-a întâlnit cu Tambur Andrei și ultimul la asigurat că va restitui banii, însă pînă la data înaintării acțiunii, nu a restituit nimic.

Avînd în vedere că Tambur Andrei se eschiva de a restitui mijloacele financiare indicate în recipisă, la 16 aprilie 2013, Ciumacenco Artiom a depus o sesizare la Procuratura mun. Bălți, prin care a solicitat inițierea urmăririi penale împotriva lui Tambur Andrei.

La 7 iunie 2013 a fost pornit procesul penal nr. 20130401075 pe faptul infracțiunii de escrocheriei, iar la 14 iunie 2013, Ciumacenco Artiom a fost recunoscut în calitate de parte vătămată.

Reclamantul a specificat că toate încercările de a soluționa litigiul pe cale amiabilă nu au dat nici un rezultat.

Pe parcursul examinării cauzei în prima instanță, Ciumacenco Artiom la 17 iunie 2015, și-a concretizat pretențiile (f.d. 71, vol. I).

Solicită reclamantul încasarea din contul lui Tambur Andrei în beneficiul său suma de 92400 lei, echivalentul a 6600 dolari SUA – cu titlu de datorie, suma de 3057,25 dolari SUA – cu titlu de dobîndă de întîrziere și cheltuielile de judecată.

Prin hotărîrea Judecătorei Bălți din 17 iunie 2015 a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Ciumacenco Artiom împotriva lui Tambur Andrei cu privire la încasarea datoriei dobînzii, de întîrziere și cheltuielilor de judecată.

S-a dispus încasarea din contul lui Tambur Andrei în beneficiul lui Ciumacenco Artiom datoria în mărime de 6600 dolari SUA, echivalentul în lei la ziua executării hotărîrii.

Pretenția înaintată de Ciumacenco Artiom împotriva lui Tambur Andrei cu privire la încasarea dobînzii de întîrziere, a fost respinsă.

S-a dispus încasarea din contul lui Tambur Andrei în beneficiul lui Ciumacenco Artiom cheltuielile de judecată în mărime de 2773 lei cu titlu de taxă de stat achitată de reclamant la depunerea acțiunii în judecată (f.d. 71, vol. I).

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 19 noiembrie 2015 a fost admis apelul declarat de Ciumacenco Artiom reprezentat de avocatul Moruz Valentina, casată parțial hotărîrea Judecătorei Bălți din 17 iunie 2015, în latura respingerii pretenției cu privire la încasarea dobînzii de întîrziere, cu emiterea în această parte a unei noi hotărîri prin care pretenția înaintată de Ciumacenco Artiom împotriva lui Tambur Andrei cu privire la încasarea dobînzii de întîrziere a fost respinsă. În rest hotărîrea primei instanțe a fost menținută (f.d. 103, 104-106, vol. I).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 18 mai 2016, au fost admise recursurile declarate de către Ciumacenco Artiom reprezentat de avocatul Moruz Valentina și de către Tambur Andrei, casată integral decizia Curții de Apel Bălți din 19 noiembrie 2015 și hotărîrea Judecătorei mun. Bălți din 17 iunie 2015, cu remiterea cauzei pentru rejudecare în Judecătoria Fălești (f.d. 154-158, vol. I).

Prin hotărîrea Judecătorei Fălești din 15 decembrie 2016 cererea de chemare

în judecată depusă de Ciumacenco Artiom împotriva lui Tambur Andrei cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d. 194, 200-204, vol. I).

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe, la 19 decembrie 2016, Ciumacenco Artiom reprezentat de avocatul Moruz Valentina a declarat apel împotriva hotărîrii Judecătorei Fălești din 15 decembrie 2016, solicitînd admiterea apelului, casarea hotărîrii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărîri prin care acțiunea să fie admisă.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 12 decembrie 2017, a fost admis apelul declarat de Ciumacenco Artiom, casată hotărîrea Judecătorei Fălești din 15 decembrie 2016, fiind emisă o nouă hotărîre, prin care a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Ciumacenco Artiom împotriva lui Tambur Andrei cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată.

S-a dispus încasarea din contul lui Tambur Andrei în beneficiul lui Ciumacenco Artiom datoria de bază în sumă de 6600 dolari SUA, sau echivalentul în lei moldovenești conform cursului BNM la momentul executării, dobînda de întârziere în mărime de 2953,62 dolari SUA sau echivalentul în lei moldovenești conform cursului BNM la momentul executării și cheltuielile de judecată în mărime de 8877 lei (f.d. 51, 52-58, vol. II).

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că prima instanță nu a dat o apreciere obiectivă și justă probelor administrate, nu a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea corectă a pricinii și în consecință a adoptat o hotărîre neîntemeiată.

Invocînd ilegalitatea deciziei instanței de apel, la 19 martie 2018, Tambur Andrei, reprezentat de avocatul Paciurca Iulian a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărîrii primei instanțe.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel, nu a constatat toate circumstanțele importante pentru identificarea corectă a raporturilor juridice apărute între părțile litigante.

Totodată recurentul a mai indicat că nu a gestionat contul lui Ciumacenco Artiom, or în acest sens nu au fost prezentate careva probe. Mai mult decît atît, intimatul-reclamant s-a adresat singur cu solicitarea de a investi surse financiare în afacerea sa, pe propriul risc.

Potrivit art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Instanța de recurs constată că la dosar este atașată scrisoarea Curții de Apel Bălți din 19 ianuarie 2018 prin care a fost expediată în adresa părților copia deciziei instanței de apel (f.d. 59, vol. II), fiind recepționată de către reprezentantul recurentului la 23 ianuarie 2018 (f.d. 62, vol. II).

Prin urmare, Colegiul constată că recursul a fost declarat în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC, după parvenirea dosarului un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acestuia.

La 5 iunie 2018, în adresa intimatului a fost expediată copia recursului, însă pînă la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimatul să-și expună poziția față de temeiurile invocate în recurs.

Examinând temeiurile de admisibilitate ale recursului în raport cu materialele cauzei civile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor a verificat dacă recursul este formulat de persoana în drept să-l declare, dacă este depus în termen și dacă nu a fost examinat anterior, și a făcut un raport verbal în fața completului de judecată instituit în mod legal.

Materialele cauzei certifică faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă.

Audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, precum și având în vedere poziția formulată în referință, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) CPC, din următoarele considerente.

Ab initio, în conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. În cazul respectiv, judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

În același context, instanța de judecată subliniază că un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de articolul 6 parag. (1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în special, de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi auzit (a se vedea, de exemplu, *Erfar – Avef v. Grecia*, 27 martie 2014, parag. 39 – 40; *Lebedinski v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, parag. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, inter alia, *Marc Brauer v. Germania*, 1 septembrie 2016, parag. 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, parag. 64; *Samardžić v. Croația*, 20 iulie 2017, parag. 28).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În aceeași ordine de idei, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material

sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă sunt formulate suficient de clar și urmăresc protejarea interesului părții, dar și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și buneii-administrații a justiției (a se vedea, *mutatis mutandis*, Benjamin Nersesyan v. Armenia, 19 ianuarie 2010, parag. 22; Erfar – Avef, *ibidem*, parag. 41, Marc Brauer, *ibidem*, parag. 35; Miessen, *ibidem*, parag. 67; Trevisanato v. Italia, 16 decembrie 2016, parag. 36 – 37, Sturm v. Luxemburg, 27 iunie 2017, parag. 36).

Din perspectiva acestor drepturi garantate de Convenția Europeană, completul Colegiului de control judiciar își propune să verifice esența și temeiurile recursului, inclusiv dacă argumentele recurentului referitoare la ilegalitatea deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate, întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibilă cererea acestuia.

În speță, instanța observă că recurentul Tambur Antrei, reprezentat de avocatul Paciurca Iulian a criticat decizia Curții de Apel Bălți din 12 decembrie 2017 în baza articolului 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, așa cum este prevăzut, în mod obligatoriu, la articolul 437 alin. (1), lit. f) din același cod.

Din analiza minuțioasă a conținutului cererii de recurs în raport cu decizia contestată/procedura în ansamblu, reiese în mod cert că recurenții a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat detaliat, în special asupra condițiilor prelevării apelor uzate.

Pe baza celor prezentate, completul Colegiului constată că observațiile lui Tambur Antrei, reprezentat de avocatul Paciurca Iulian nu dezvăluie nici o aparență a încălcării normelor de drept material sau procedural, dar nici a încălcării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Prin urmare, temeiurile inserate în recurs nu pot fi calificate ca esențiale și nu ar putea obliga instanța de recurs să primească cererea acestuia spre examinarea în fond și, eventual, să caseze/modifice hotărârea judecătorească contestată. În mod corespunzător, punctele de vedere al recurentului nu sunt compatibile cu cerințele prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă, iar, în consecință, recursul dedus judecății nu corespunde condiției de a fi „efectiv” (a se vedea, de exemplu, Petrovic v. Luxemburg, 17 februarie 2011, parag. 31 – 33, Sturm v. Luxemburg, *ibidem*, parag. 32).

Din aceste raționamente, instanța de judecată reține existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă. În atare situație, conjunctura stabilită mai sus confirmă lipsa unui formalism excesiv și respectarea unui raport rezonabil de proporționalitate dintre scopul urmărit și mijloacele folosite, iar, în opinia instanței, însăși substanța dreptului de acces la instanță nu a fost afectată.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de art. 6 parag. 1 din Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, inter alia, Helle v. Finlanda, 19 decembrie 1997, parag. 55; Latourniere v. Franța, 10 decembrie 2002, parag. 2; Hansen v. Norvegia, 2 octombrie 2014, parag. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 parag. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în prezenta cauză (a se vedea, mutatis mutandis, Kukkonen v. Finlanda (nr. 2), 13 ianuarie 2009, parag. 24; Benjamin Nersesyan, ibidem, parag. 23 – 24; Akaki Tchaghiashvili, ibidem, parag. 34 sau Papaioannou v. Grecia, 2 iunie 2016, parag. 45).

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de către Tambur Antrei, reprezentat de avocatul Paciurca Iulian nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 269-270, 432, 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC al RM, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune

Recursul declarat de către Tambur Antrei, reprezentat de avocatul Paciurca Iulian se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Nicolae Craiu

Iuliana Oprea